

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
79 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2019

Наукове видання

Збірник тез доповідей 79 наукової конференції викладачів академії
16 – 19 квітня 2019 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 9 від 02.04.2019 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова

Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови

Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Амбарцумянц Р.В., д-р техн. наук, професор

Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор

Бурдо О.Г., д.т.н., професор

Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор

Гапонюк О.І., д.т.н., професор

Жигунов Д.О., д.т.н., доцент

Іоргачова К.Г., д.т.н., професор

Капрельянц Л.В., д.т.н., професор

Коваленко О.О., д.т.н., ст.н.с.

Косой Б.В., д.т.н., професор

Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор

Мардар М.Р., д.т.н., професор

Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор

Осипова Л.А., д-р техн. наук, доцент

Павлов О.І., д.е.н., професор

Плотніков В.М., д-р техн. наук, доцент

Станкевич Г.М., д.т.н., професор,

Савенко І.І., д.е.н., професор,

Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор

Ткаченко Н.А., д.т.н., професор,

Ткаченко О.Б., д.т.н., професор

Хобін В.А., д.т.н., професор,

Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор

Черно Н.К., д.т.н., професор

Кількість екстрагованих гумінових кислот в субстратах S3 та S4 на складає 0,6 г, що на 22 ± 2 % менше у порівнянні з субстратами S1 та S2, але більше на 60 % порівняно з виходом гумінових кислот з ґрунту. Динаміка екстрагування гумінових кислот наведена на рис. 1. За результатами дослідження динаміки розщеплення жирової фракції субстратів зменшення загальної кількості жирів в субстратах S1, S2, S3 та S4 становить 57,4 %, 46,9 %, 45,85 % та 40,69 % відповідно. Відповідно до аналізу результатів дослідження відмічено статистично значиму від'ємну кореляцію між кількістю екстрагованих гумінових кислот під час витримки та динамікою зменшення співвідношення C : N для першого (S1, $r \approx -0,83$) та другого (S2, $r \approx -0,84$) субстрату. Статистичний аналіз показав, що причиною зменшення співвідношення вуглецю до азоту під час вермикомпостування стало перетворення карбоновмісних сполук на гуміфіковані комплекси за рахунок життєдіяльності вермикультури. Для третього та четвертого субстрату характерний слабкий зв'язок між виходом гумінових кислот та зменшенням співвідношенням C : N, але за таких умов зниження рівня рН та поступове відмирання молодшої культури черв'яків у субстратах може свідчити про надмірне утворення ЛЖК.

Результати експериментального дослідження зміни фізико-хімічних показників під час ферментації змішаних субстратів свідчать, що найбільш сприятливими середовищами для культури є субстрати S1 та S2. Доведено підвищення ефективності гуміфікації органічних речовин при змішуванні осадів промислових стічних вод та надлишкового активного мулу. Враховуючи результати досліджень можна стверджувати, що схема очищення стічних вод, згідно якої нерозділені декантована вода з колоїдним осадом підлягають анаеробному зброджуванню та подальшому вермикомпостуванню з додаванням жировмісного осаду з первинного відстійника та целюлозовмісним наповнювачем, є ресурсоефективним рішенням проблеми утилізації жировмісних відходів.

СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІКА ПРОМИСЛОВOSTІ»

СУТНІСТЬ ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

Павлов О.І., д.е.н., професор

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Актуальність інклюзивності розвитку сільських територій обумовлена наявністю суперечливої дуальної структури сільськогосподарського виробництва, один з полюсів якої представлений великими підприємствами холдингового типу, а інший – сімейними фермерськими господарствами та господарствами населення. В руках перших зосереджені значний земельний банк, сучасні засоби виробництва, а других – невеликі земельні ділянки, відсутність сучасної техніки та фінансових ресурсів. Внаслідок цього маємо збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції та занедбання соціального та природного середовища, що негативно позначається на загальному стані сільських територій, посилюючи їх деградацію.

За такої ситуації практичного значення набуває питання досягнення не тільки сталого розвитку сільських територій, а й забезпечення їх інклюзивності (від англ. inclusion – включення).

Уперше термін «інклюзія» було застосовано в 1970 роках у США у значенні соціальної інклюзії, під якою розумілося збільшення ступеня участі всіх громадян у всіх сферах життя. Поступово це поняття почали поширювати на сферу економіки у значенні її інклюзивного зростання та інклюзивного розвитку, не завжди розмежовуючи їх сутність та зміст.

В стратегії розвитку країн ЄС «Європа 2020» міститься найбільш розширене тлумачення соціальної інклюзії як гарантованої державою рівності прав кожного члена суспільства щодо отримання суспільних послуг і благ, а також активної участі у розвитку економіки [1].

В основу пріоритетів розвитку економіки ЄС покладено принципи: «розумного» (зростання економіки, що ґрунтується на знаннях та інноваціях); «сталого» (сприяння більш ефективному використанню ресурсів, розвитку більш екологічної та конкурентоспроможної економіки); та «інклюзивного» (стимулювання економіки з високим рівнем зайнятості, що сприятиме соціальній та територіальній згуртованості) зростання [2].

Розширене тлумачення інклюзивного розвитку як певної концепції знайшло свій відбиток у його співставленні з такими типами соціально-економічного розвитку як [3]:

- сегрегація (базується на поділі людей на категорії за ознакою відмінності соціальних статусів, що призводить до обмеження сфери життєдіяльності і взаємодії);

- інтеграція (передбачає пристосування членів суспільства до єдиної соціально-економічної системи);

- екстракція (враховує поділ суспільства на складові частини за допомогою створених умов у яких вони розподіляються неоднаково).

Серед перелічених типів соціально-економічного розвитку близьким до інклюзивного за значенням є інтеграційний тип, а протилежними – сегрегаційний та екстракційний.

Для України доцільним є використання понятійного конструкту «інклюзивні бізнес-моделі», які передбачають «...включення малозабезпечених верств населення на різних етапах створення вартості як споживачів, клієнтів або покупців з боку попиту, і так і як працівників, виробників і підприємців з боку пропозиції. Прикладом налагоджування взаємовигідних відносин між бізнесом і малозабезпеченим населенням є діяльність вітчизняної компанії «Вітмарк», яка наймає на роботу і навчає на власних підприємствах нових працівників, закуповує сировину для виробництва продукції у місцевих фермерів, реалізує її за доступними цінами своїм споживачам.

В економічній літературі поширення концепції інклюзивного розвитку все частіше пов'язується з тенденцією старіння населення, яка суттєво впливає на стан сучасної економіки, особливо на сільських територіях. Звідси випливає потреба не тільки у врахуванні змін у споживацькому попиті, а й у врахуванні навантаження на бюджет у його розхідній частині, що актуалізує питання щодо необхідності виокремлення так званої «срібної економіки», або «економіки довголіття» [4].

Не заперечуючи існування зазначеної тенденції, все ж таки вважаємо наведену термінологію не тільки надуманою, а й такою, що суперечить принципам інклюзивності та характеризується скоріше сегрегацією, ніж «включенням» у суспільний загал вразливих верств населення.

Для сільських територій України доцільно долучити європейську політику щодо інклюзивного зростання цих природних та соціально-просторових утворень, напрямами якої є [5]:

- підтримка стабільної і якісної зайнятості, мобільності робочої сили;
- сприяння соціальній інтеграції, боротьба з бідністю і запобігання будь-якій дискримінації;
- інвестиції в освіту, підготовку кадрів і професійну підготовку та розвиток навичок протягом усього життя;
- зміцнення інституційного потенціалу державних органів;
- ефективне державне управління.

Література

1. Europe 2020 targets (2015), available at [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/targets/index_en.htm

2. Europe 2020. A Strategy for Smart, Sustainable and Inclusive Growth. – Brussels: European Commission, 2010. – 37 p.
3. Базиліук А.В. Інклюзивне зростання як основа соціально-економічного розвитку / А.В. Базиліук, О.В. Жулин // Економіка та управління на транспорті. – 2015. – Вип. 1.– С. 19–29.
4. Жуковська А. «Срібна економіка» в системі інклюзивного розвитку / А. Жуковська // Стратегії та політика розвитку територій: міжнародні, національні, регіональні та локальні виклики [матер. Міжнар. наук.-практ. конфер., 10–12 травня 2018 р., Чернівці (Україна) – Сучава (Румунія). – Чернівці: Чернівецький націон. ун-т, 2018. – С. 13–15.
5. European Structural and Fund Strategy 2014-2020 (2015), available at [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://swlep.co/uk/docs/1>

МОДЕЛЬ СИНЕРГЕТИЧНОГО ЕФЕКТУ ВІД ЗБАЛАНСОВАНОГО ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ (НА ПРИКЛАДІ АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО СЕКТОРУ)

**Кулаковська Т.А., канд. екон. наук, доцент
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Головні вади української аграрної політики – це безсистемність і відсутність стабільності. Аналіз видатків Державного бюджету України, які спрямовуються на потреби Міністерства агрополітики та продовольства, показав, що держава звужує масштаби державної підтримки аграрного сектору економіки. Зі вступом України до СОТ та дотриманням вимог щодо скорочення підтримки за заходами, які впливають на рівень торгівлі, відбулося значне скорочення витрат за більшістю напрямів підтримки, за деякими напрямками взагалі було припинено фінансування. Також слід зазначити відсутність будь-якої системності у підтримці розвитку аграрного сектору і зв'язку з економічним станом країни, хаотичне фінансування заходів під забезпечення сьогоденних потреб. У ті роки, коли внутрішні ціни перевищували рівень світових цін, весь тягар за високі ціни було перекладено на споживачів. При цьому в Україні зовсім не застосовувалися трансферти споживачам. Нескоригованість державних заходів у підтримці виробників помітна у ті роки, коли при перевищенні внутрішніх цін над цінами на кордоні (світовими) додатково здійснювалися бюджетні виплати. Така незваженість загальної державної політики у підтримці виробників сільгосппродукції стала однією з причин погіршення ситуації у наступних роках (1999, 2002, 2007, 2011, 2013-2017 роки). Крім того, в цей період аграрний сектор додатково фінансується з бюджету через прямі механізми підтримки, що, на нашу думку, викривлювало суть механізму підтримки.

Саме це не дозволяє досягти ефективного результату від заходів державної підтримки галузі. Загалом, можна констатувати, що державна підтримка виробників є неефективною. Навіть у роки, коли вона набуває позитивне значення, це відбувається за рахунок споживачів. При цьому споживачі оподатковуються в більшій мірі, ніж підтримуються виробники, що говорить про існування суспільних втрат. Крім цього, за умови, коли одним з основних факторів стримування зростання аграрного сектора є платоспроможний попит на продукцію галузі, політика держави повинна здійснюватися таким чином, щоб не впливати негативно на можливості споживачів і не приводити до зростання обмеження попиту.

Дослідження динаміки регуляторних заходів підтримки сільгоспвиробників показало, що спостерігається помітна циклічність у результатах з періодичністю в 2 роки (зміна від позитивних значень до негативних). Найбільша частка у структурі припадає на показник підтримки ринкової ціни, який саме і має циклічну складову. Від'ємне значення показника підтримки сільськогосподарського товаровиробника, яке спостерігається у більшості років

DEVELOPMENT OF UNIVERSAL ABSORPTION REFRIGERATION DEVICES FOR OPERATION IN A WIDE RANGE OF AMBIENT TEMPERATURES	
Selivanov A.P.....	278
АНАЛІЗ ДІЕЛЕКТРИЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК РОСЛИННИХ МАТЕРІАЛІВ	
Бошкова І.Л., Потапов М.Д.....	279
ЕНЕРГЕТИЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ТЕПЛООВОГО ЕФЕКТУ ВЗАЄМОДІЇ ДІЕЛЕКТРИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ З МІКРОХВИЛЬОВИМ ПОЛЕМ	
Бошкова І.Л.....	281
ДОСЛІДЖЕННЯ РЕЖИМІВ РОБОТИ ГАЗОПРОВІДІВ НА ДІЛЯНЦІ ТАРУТИНЕ–ОРЛІВКА	
Василів О.Б., Сагала Т.А., Солодка А.В.....	283
ДОСЛІДЖЕННЯ СУШІННЯ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР ПРИ РІЗНИХ СПОСОБАХ ПІДВЕДЕННЯ ЕНЕРГІЇ	
Волгушева Н.В.....	285
ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ ПАЛИВА РОСЛИННОГО ПОХОДЖЕННЯ	
Волчок В.О.....	287
ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИЛУЧЕННЯ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ РЕЧОВИН З ДЕРЕВОРУЙНУЮЧОГО ГРИБА ГЛИВИ (<i>Pleurotus Osteratus</i>)	
Георгієш К.В.....	289
АНАЛІЗ ПЕРСПЕКТИВ ЗАСТОСУВАННЯ НА СУДАХ АБСОРБЦІЙНИХ ХОЛОДИЛЬНИХ АГРЕГАТІВ	
Гожелов Д.П., Адамбаєв Д.Б., Тюхай Д.С.....	291
ПРОБЛЕМИ ВИДОБУТКУ РЕТРОГРАДНОГО КОНДЕНСАТУ	
Дорошенко В.М., Тітлов О.С.....	292
ТЕМПЕРАТУРА ЗАПАЛЮВАННЯ НА ДОВЖИНІ ФАКЕЛУ ЗАПАЛЬНО-ЧЕРГОВОГО ПАЛЬНИКА	
Кологривов М.М.....	294
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕПЛОПЕРЕНОСУ МІЖ ГАЗОВИМ ПОТОКОМ ТА ГРАНУЛЬОВАНИМ МАТЕРІАЛОМ	
Солодка О.В.....	296
МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ ТЕПЛООБМІНУ В СИСТЕМАХ НИЗЬКОТЕМПЕРАТУРНОГО ОХОЛОДЖЕННЯ ДРІБНОНАСІННЄВИХ КУЛЬТУР	
Петушенко С.М.....	298
ЕФЕКТИВНІСТЬ МІКРОХВИЛЬОВОГО НАГРІВАННЯ ПОРОШКІВ ДЛЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ТЕХНІЧНОЇ КЕРАМІКИ	
Паскаль О.....	300
РАЗРАБОТКА АВТОНОМНЫХ СИСТЕМ ОХЛАЖДЕНИЯ НА БАЗЕ ВОЗОБНОВЛЯЕМЫХ И БРОСОВЫХ ИСТОЧНИКАХ ТЕПЛОВОЙ ЭНЕРГИИ	
Титлов А.С.....	301

СЕКЦІЯ «ЕКОЛОГІЯ ТА ПРИРОДООХОРОННІ ТЕХНОЛОГІЇ»

МОДЕЛЮВАННЯ І ПРОГНОЗУВАННЯ ВПЛИВУ ХЛІБОПЕКАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА СТАН ДОВКІЛЛЯ	
Крусір Г.В., Кондратенко І.П., Лобоцька Л.Л.....	302
ЗАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВОДОСПОЖИВАННЯ НА ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	
Бондар С.М.....	305
ДОСЛІДЖЕННЯ СКЛАДУ ПИТНОЇ ВОДИ З ДЖЕРЕЛ ДЕЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ	
Кузнецова І.О., Коваленко І.В., Гаркович О.Л.....	306
ОПТИМІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЙ ОЧИЩЕННЯ СТИЧНИХ ВОД	
Шевченко Р.І., Мальований М.С., Арабаджи Я.А., Лагоцька А.Р.....	307
ДОСЛІДЖЕННЯ ФЕРМЕНТОЛІЗУ ЖИРОВОЇ ФРАКЦІЇ ВІДХОДІВ ЛІПАЗОЮ RHIZOPUS J APONICUS	
Крусір Г.В., Скляр В.Ю.....	309
ДОСЛІДЖЕННЯ КОМПОСТУВАННЯ ХАРЧОВОЇ СКЛАДОВОЇ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ ЗАКЛАДІВ ГРОМАДСЬКОГО ХАРЧУВАННЯ	
Крусір Г.В., Соколова В.І.....	312
ДОСЛІДЖЕННЯ УТИЛІЗАЦІЇ ЖИРОВІСНИХ ВІДХОДІВ МЕТОДОМ ВЕРМИКОМПОСТУВАННЯ	
Чернишова О.О.....	313

СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІКА ПРОМИСЛОВОСТІ»

СУТНІСТЬ ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ	
Павлов О.І.....	315